

Češi a jejich komunismus. Paměť a politická identita

[Francoise Mayer](#)

Češi a jejich komunismus. Paměť a politická identita - Francoise Mayer ke stažení PDF
Kniha francouzské historičky a socioložky Francoise Mayer Češi a jejich komunismus představuje první pokus o reflexi české historické paměti komunismu, formující se v průběhu 90. let 20. století. Cenná je především v tom, že k tématu přistupuje jak na základě francouzského bádání týkajícího se paměti Vichy a francouzské kolaborace za druhé světové války, resp. na základě francouzského vyrovnávání se s ní, tak bez předpokladů vůči českému prostředí, v němž se v různých sociálních a politických světech utvořilo několik svébytných pamětí komunismu. Mayer je nehodnotí, nýbrž mapuje a zkoumá z hlediska jejich aktérů, z hlediska jejich motivací, promítajících se do pozitivních, negativních i neutrálních pamětí komunismu. Podle jejího názoru se v českém prostředí střetávaly a nadále střetávají tři základní diskurzy minulosti: politických vězňů 50. let, disentu 70.-80. let (reformních komunistů, katolíků a undergroundu) a nomenklaturních komunistů normalizačního období. Na základě společenského ohlasu těchto diskurzů dospívá k závěru, že diskurz disentu 70.-80. let z mnoha důvodů překryl diskurz politických vězňů 50. let. S tím úzce souvisí velmi složitá a zdlouhavá cesta uznání tzv. třetího odboje, jenž v českém společenském povědomí nikdy nedošel obecného uznání a nepodařilo se mu prosadit

v politické přítomnosti 90. let a nastolit vyrovnání se s komunismem jako celospolečensky nosné téma. Velkou pozornost autorka věnuje i debatám o spolupracovnících StB, o oprávněnosti lustračního zákona a o společenské potřebě a přijatelnosti zveřejnění spolupracovníků StB, přičemž hlas dává jak kritikům, tak postiženým, kteří se mnohdy ze dne na den změnili z hrdinů v kolaboranty. Spolu s tím pak vůbec poprvé nastoluje i téma psaní dějin komunismu českými historiky v 90. letech 20. století a vedle toho i otázku reflexe české historiografie 50.-80. let 20. století, resp. problém vyrovnávání se historiků se svojí vlastní pamětí. Knihu Češi a jejich komunismus můžeme tedy vnímat jako zrcadlo nastavené na rozdíl od dnešní publicistiky české společnosti nepokřiveným, kritickým a zároveň i polemickým a hledajícím způsobem.

